

Český jazyk 9.třída

1. Pravopis – přepiš do sešitu správně.
Nejstarší zmínka o pražském poloostrově kampa je z roku 1169.
Z tramvaje vystoupíš na stanici náměstí bratří synků.
Popište povrch poloostrova balkánského.
Brynzové halušky jsou původně slovenský pokrm.
Lysá hora v moravskoslezských Beskydách zapadla sněhem.
Město v okrese semily se jmenuje rovensko pod troskami.
Studuje na obchodní akademii.
Více tramvajových zastávek najdete na náměstí bratří čapků.
2. Učebnice str.50/ cv.2b ústně – s pomocí tabulky na str.48-49
3. Učebnice str.41/ cv.4a – písemně do sešitu
4. Učebnice str.104/ souvětí podřadné – prostuduj si žlutou tabulku
Ústně str.105/2
Písemně do sešitu str.105/cv.3
5. PS str. 14/ cv.2
PS str. 30/ 1- 3
6. PS str.31/ cv.1-2
7. Velká písmena – zápis/ pokračování/ - vlep nebo opiš do sešitu

Velká písmena

- u jmen orgánů státu a měst: Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky, Senát parlamentu České republiky, Městský úřad Tábor, Magistrát města Ostravy
 - názvy škol a vědeckých institucí: Základní škola Zborovice, Gymnázium Kroměříž, Karlova univerzita v Praze, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně
 - názvy dokumentů: Zlatá bula sicilská, Ústava České republiky
 - názvy knih a časopisů
 - názvy významných dějinných událostí: Velká francouzská revoluce, Pražské povstání
xxx pozor na psaní – druhá světová válka, třicetiletá válka, sametová revoluce
 - názvy společenských a kulturních akcí: Země živitelka
 - jména svátků a významných dní: Vánoce, velikonoce, Mezinárodní den dětí
- 8.Procvičovat můžeš na www.sklasnadhledem.cz po zadání kódu z PS na str.30, 31 dole

Cvičení z českého jazyka

- vyzkoušej si testové zadání

1 Která z následujících vět obsahuje pravopisnou chybu?

/viz 1, s. 12/ 1 bod

- A) Během výletu se počasí výrazně změnilo.
- B) V zimě jezdíváme s Karolínou často lyžovat.
- C) Kromě Honzy se hry zúčastnil celý náš klub.
- D) Nesmněj se svým kamarádkám kvůli jejich chybě.

2 Přiřadte k jednotlivým souvětím (2.1–2.4) odpovídající tvrzení (A–F):

/viz 3, s. 23/ max. 4 body

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou.
Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 2.1 Půjdu později, protože musím ještě počkat, až přijede táta a dá mi klíče.
 - 2.2 Když mi řekneš, co se ti na tom nelíbí, udělám vše pro to, abys byl spokojen.
 - 2.3 Obávám se, že tvůj nápad, který je sám o sobě vynikající, bohužel nikdo neocení.
 - 2.4 Protože jsem slyšela, že máš dnes narozeniny, nesu ti čokoládu, ale i něco na čtení.
- A) Souvětí se skládá ze tří vět, pouze třetí věta je hlavní.
 - B) Souvětí se skládá ze tří vět, pouze první věta je hlavní.
 - C) Souvětí se skládá ze tří vět, pouze druhá věta je hlavní.
 - D) Souvětí se skládá ze čtyř vět, pouze třetí věta je hlavní.
 - E) Souvětí se skládá ze čtyř vět, pouze první věta je hlavní.
 - F) Souvětí se skládá ze čtyř vět, pouze druhá věta je hlavní.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 3

Ze včerejších telev*zních pořadů mě nejvíce zaujal* dokumenty o pouštních živočiších, kteří se po stovky generací musel* přizpůsobovat tvrdým přírodním podmínkám.

(Didaktis)

3 Na vynechaná místa (*) ve výchozím textu je třeba doplnit *i/y* tak, aby text byl pravopisně správně. Ve které z následujících možností jsou *i/y* uvedena v odpovídajícím pořadí?

/viz 1, s. 12/ 1 bod

- A) i - i - y
- B) i - y - i
- C) y - i - y
- D) y - y - i

Probrala jsem se strachem, který svíral hrud' a páchl sírou. Došlo k výbuchu plynu. Jsem v pasti. Věděla jsem, že kvůli poplachu se důlní chodby začnou uzavírat a nikoho nepustí ven, dokud nebezpečí nepomine. Pokusila jsem se vycouvat z úzkého prostoru, ale při dalším otřesu mi na hlavu spadla další hromada uhlí a už jsem nedokázala rozeznat, kterým směrem je to na **povrch** a kterým do podsvětí. Mrskala jsem nohama i rukama nazdařbůh k nitru země, pokoušela jsem se otevřít ústa a volat o pomoc, ale vyšlo jen slabé syčení. Na patře se mi zadřel uhelný prach. Cítila jsem, jak mě ovládá panika. Byla jsem pohřbená zaživa. To ne, to ne! Noční můra, kterou jsem mívala od dětství, se proměnila ve skutečnost. Když mi bylo osm, zůstala jsem na Panenském **vrchu** pod lavinou. Pamatuju si, že jsem vyrazila za skoltským klukem v sobím kožíšku a že nás závěj pohřbila oba. Leželi jsme pod dvoumetrovou vrstvou. Dýchali stejný vzduch. Sledovala jsem jeho omrzající obličej a lapala po kyslíku, který mi v plicích obíhal stále pomaleji. Trvalo skoro čtyři hodiny, než pro mě přijel můj otec, bílý generál se psím špřežením. Pes začal výt na místě, kde jsem byla, a tak mě dokázali vyhrabat.

(K. Kettu, Múra)

4 Které z následujících tvrzení odpovídá výchozímu textu?

/viz 5, s. 35/ 1 bod

- A) Poté co vybuchl v dole plyn, volala vypravěčka o pomoc.
- B) Vypravěčka uvízla v uhelném dole, zachránil ji odtamtud její otec.
- C) Na patře, kde vypravěčka při neštěstí zůstala, bylo hodně uhelného prachu.
- D) Vypravěčka se po výbuchu plynu a následných otřesech nedokáže zorientovat v prostoru.

5 Která z následujících možností bezprostředně navazuje na výchozí text?

/viz 6, s. 44/ 1 bod

- A) Z noční směny zbývala tak čtvrtina, když jsem ucítila, že se země otřásá. Slyšela jsem z amplionů signál poplachu, tentokrát skutečný.
- B) „Nic se neděje, Irgučko, tatínek je tu.“ Bílý generál mě na rukou odnesl až domů a šeptal, že už nikdy nedopustí, aby se mi stalo něco podobného.
- C) Měla jsem nejmizernější práci ze všech, protože jsem po čtyřech dokázala prolézt do těch pekelných děr, kam se dokázaly nasoukat jen ty nejmenší vyzábliny.
- D) Tam, tam je třeba postupovat, umanutě mával do tmy a vrtěl svou vousatou hlavou. „Tamtudy se dá dostat ven. Opuštěná šachta na konci chodby ve čtvrtém patře.“

6 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení o slovech z výchozího textu, zda je pravdivé (A), nebo ne (NE):

/viz 2, s. 18/ max. 2 body

(Posuzovaná slova jsou ve výchozím textu vyznačena tučně.)

- 6.1 Slova **povrch** a **vrch** jsou příbuzná.
- 6.2 Slova **povrch** a **vrch** jsou souřadná.
- 6.3 Slova **povrch** a **vrch** mají stejný význam.
- 6.4 Slova **povrch** a **vrch** mají stejnou předponu.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

7 Který z následujících úseků výchozího textu je větou jednočlennou?

/viz 3, s. 23/ 1 bod

- A) Jsem v pasti.
- B) Dýchali stejný vzduch.
- C) Došlo k výbuchu plynu.
- D) Byla jsem pohřbená zaživa.

8 Které z následujících slov z výchozího textu nemá předponu?

/viz 2, s. 18/ 1 bod

- A) slabé
- B) svíral
- C) směrem
- D) špřežením

- 9 U následujících tvarů podstatných jmen určete pád, číslo, rod a vzor:
(Posuzované tvary podstatných jmen jsou ve výchozím textu podtrženy.
Odpovědi запиšte celými slovy, nepoužívejte zkratky.)

/viz 4, s. 30/ max. 2 body

- 9.1 dětství –
9.2 skutečnost –

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 10–13

TEXT 1

Celá v bílém

- (1) Víím, že někde čeká,
čeká na každého.
Potom nebudu.
Na někoho čeká pod jabloní
a na ty pyšné **hlavy**
u dubu.
- (2) Možná, možná je to složitější,
než si myslí kluci
v naší vesnici.
Je to jako tvoje bílé šaty
na asfaltové silnici.

- (3) Možná je to druhá strana ticha,
možná zakřičí to roztoužený páv
daleko,
až za Egejským mořem.
- (4) A třeba blízko,
tady
v zahradách.

(J. Skácel, Překrásná je nepotřeba nářku)

TEXT 2

Anafora – opakování téhož slova nebo skupiny slov na začátku dvou a více následných veršů.

(L. Paveřa, F. Všeticka, Lexikon literárních pojmů, upraveno)

- 10 Vypište z TEXTU 1 dvojici veršů, ve které se uplatňuje anafora:
Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.

/viz 5, s. 35/ 1 bod

- 11 Ve které z následujících vět je slovo *hlava* užito ve stejném významu jako v TEXTU 1? /viz 5, s. 35/ 1 bod
(Posuzované slovo je ve výchozím textu vyznačeno tučně.)

- A) Jana pracuje hlavou.
B) Tereza je bystrá hlava.
C) Lenka si zase postavila hlavu.
D) Dan byl mokry od hlavy až k patě.

- 12 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá TEXTU 1 (A),
nebo ne (N):

/viz 7, s. 49/ max. 2 body

- 12.1 Text lze přiřadit k lyrice.
12.2 Druhá sloka obsahuje přirovnání.
12.3 Alespoň jedna sloka obsahuje verše, které se spolu rýmují.
12.4 Text se skládá ze čtyř slok, z nichž každá má jiný počet veršů.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

- 13 Vypište z TEXTU 1 všechna podstatná jména ve 2. pádě:
Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje
zadáni úlohy, jsou považovány za chybu.

/viz 4, s. 30/ max. 2 body

- (1) Zkraje listopadu 2001 vyrazila čtrnáctiletá Martina na první závody nové olympijské sezony, jež se konaly tradičně v německém Inzelli.
A tady se poprvé předvedla jako rychlobruslařský talent s ohromným potenciálem.
S ohledem na to, kolik jí bylo let, zajela – a to bez přehánění – výborné, báječné časy. Minimálně jeden čas opravdu báječný byl.
Jistě, budoucí úspěchy byly ještě daleko. Strašně daleko. V nedohlednu, za nepřehledným horizontem.
Ostatně budoucí úspěchy měl tou dobou v hlavě pouze jediný člověk: Petr Novák.
- (2) A ten vytušil, že „nenápadné“ listopadové závody na otevřené dráze v Inzelli toho roku 2001 byly svým způsobem začátkem.
Skutečným začátkem.
Na Martinu od jejích dětských let spoléhal.
Čekal od ní výkony a to, co očekával, co předpověděl už v Inzelli, se také na dráze odehrálo.
Bylo to „malé“ znamení, že jdou správným směrem.
Inzell.
Inzell v bavorských Alpách.
Pro trenéra Nováka a jeho svěřence dobře známé místo.

(R. Streichsbier, Martina Sáblíková: Zázrak na bruslích)

- 14** Které z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z výchozího textu? /viz 5, s. 35/ 1 bod
- A) Čtrnáctiletá Martina je nadaná.
B) Čtrnáctiletá Martina je nenápadná.
C) Čtrnáctiletá Martina je velmi úspěšná.
D) Čtrnáctiletá Martina je naprostý začátečník.
- 15** Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda odpovídá informacím z výchozího textu (A), nebo ne (N): /viz 5, s. 35/ max. 2 body*
	A	N
15.1 Trenér Martině věřil a ona jeho očekávání splnila.	☐	☐
15.2 V roce 2001 se konaly olympijské hry v Německu.	☐	☐
15.3 Už ve čtrnácti letech dokázala Martina v závodech zajet dobrý čas.	☐	☐
15.4 Rok 2001 byl podle Martinina trenéra opravdovým začátkem její kariéry.	☐	☐
- 16** Která z následujících možností nejlépe vystihuje vyznění výchozího textu? /viz 5, s. 35/ 1 bod
- A) Čas jsou peníze.
B) Byly to zlaté časy.
C) Čas všechny rány zahojí.
D) Dočkej času jako husa klasu.
- 17** Který z následujících druhů zájmen se vyskytuje v první části výchozího textu? /viz 4, s. 30/ 1 bod
- A) tázací
B) neurčité
C) ukazovací
D) přivlastňovací
- 18** Kterou z následujících dvojic slov nelze v kontextu výchozího textu považovat za antonyma? /viz 2, s. 18/ 1 bod
(První slovo z dvojice vždy pochází z výchozího textu a je v něm podtrženo.)
- A) malé – nemalé
B) známé – neznámé
C) správným – nesprávným
D) skutečným – neskutečným

- 19.1 Napište spisovné přídavné jméno, které je příbuzné se slovem OHROMNÝ a zároveň se skloňuje podle vzoru JARNÍ:
(Slovo *ohromný* pochází z výchozího textu, správná odpověď se v textu nevyskytuje.)
- 19.2 Vypište z první části výchozího textu všechna slovesa v množném čísle:
Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

- 20 Seřadte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost:

/viz 6, s. 44/ 3 body

- A) Ale jak se stát jeho majitelem? Odkud cizinci mají svoje bohatství, pro jehož získání nevynakládají zřejmé úsilí?
- B) Když dobyvatelé, misionáři, dobrodruzi nebo vojáci prvně narazí na dosud neobjevený, žádnou civilizací nedotčený kmen, mají vždy při sobě nějaké zboží (cargo). „Zboží“ je všechno: zbraně, plechovka od konzervy, síť proti moskýtům, ale také klobouk, brýle, kamera, dokonce spodní prádlo nebo umělý chrup.
- C) Buď tato stvoření mají své cargo z nebe, nebo od svých zemřelých předků.
- D) Musíme si uvědomit, že domorodci neznají ani věci nám samozřejmé a prosté, tím méně předměty luxusní. Se zájmem sledují, jak cizinci s takovými věcmi zacházejí, co všechno s nimi dělají. Tak vzniká přání vlastnit též takový podivuhodný předmět.
- E) V hlavách „divochů“ vzkličí dvě možné odpovědi na takovou záhadu:

(E. von Däniken, *Mýlil jsem se?*)

20.1

20.2

20.3

20.4

20.5

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 21

Chodím rád na výlety. Po běžném týdnu obvykle potřebuji dobýt baterky, a tak si v neděli ráno nachystám vydatnou svačinu, sbalím batoh a zmizím pryč z civilizace. Jezdívám autobusy. Cestou úplně vyženu z hlavy myšlenky na každodenní starosti a kochám se lesy, poli, kopci – krajinou hrající všemi barvami. Vystoupím většinou na vsi blízko lesa a vyrážím na nejbližší vyhlídku. Při chůzi pozoruji okolí, užívám si klid. Do kopce jdu ztěžka, ale když dorazím nahoru, je mi výhled po okolí dostatečnou odměnou. Vycházkami si čistím hlavu. Když je navíc ještě hezké počasí, vracím se veselí a se spoustou nových sil.

(Didaktis)

- 21 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně:

/viz 1, s. 12/ max. 4 body

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu. Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou.